

Nieuws uit de Egmontstraat

E-NIEUWSBRIEF

VAN HET FONDS WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK-VLAANDEREN

12-10-2011 - nr. 18

IN DIT NUMMER:

- [Edito](#)
- [In de kijker](#)
- [Genoteerd](#)
- [Kalender](#)
- [Over de grenzen](#)
- [Internationaal genoteerd](#)
- [In de pers](#)
- [FWO-Intern](#)

Edito

De start van een nieuw academiejaar, betekent voor het FWO ook het aantreden van een nieuwe voorzitter. Vanaf 1 oktober 2011 is rector Mark Waer voor één jaar voorzitter van het FWO.

Rector Waer benadrukte in zijn openingstoespraak voor het academiejaar 2011-2012 reeds zeer sterk het belang van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en de zogenaamde "serendipity" bij het tot stand komen van grootse ontdekkingen. Het FWO, als het agentschap bij uitstek voor de financiering van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, waakt er via zijn financieringskanalen over dat vernieuwend, innovatief onderzoek uitgevoerd aan de Vlaamse universiteiten en onderzoekscentra alle kansen krijgt. De FWO-slogan "Where discoveries begin", is meer dan ooit actueel.

In juni 2011 heeft de Raad van Bestuur van het FWO het nieuwe Beleidsplan 2012-2016

goedgekeurd, de details hiervan kon u reeds in het vorige nummer van deze Nieuwsbrief ontdekken. Het betreft een ambitieus plan, waarbij het FWO er in de eerste plaats garant wil voor staan dat er een sterke interuniversitaire competitie binnen Vlaanderen wordt uitgebouwd wat betreft het selecteren en uitvoeren van excellent kennisgrensverleggend wetenschappelijk onderzoek.

Een sterke nationale competitie is immers een absolute voorwaarde om op "Champions League" niveau te kunnen meespelen. En Champions League in fundamenteel wetenschappelijk onderzoek dat betekent de European Research Council Grants. Het FWO kan nu reeds zeer goede cijfers voorleggen, waar bijna alle onderzoekers die de jongste jaren een dergelijke grant in de wacht hebben gesleept, een zeer nauwe band hebben met het FWO, zij het als postdoctoraal mandaathouder, dan wel als promotor van FWO-onderzoeksprojecten. Het FWO wil hier dan ook ten volle blijven op in zetten.

Daarnaast wil het FWO meer dan voorheen de aansluiting van Vlaamse onderzoeker aan de grote Europese onderzoeksnetwerken financieel ondersteunen. ERA-netten (E-rare, Transcan, Neuron, enz.) en Joint Program Initiatives komen er aan en zullen naar verwachting vanaf 2012 in een stroomversnelling komen.

Een ander belangrijk initiatief is het nieuwe PEGASUS-programma. Voor dit programma, gericht op het aantrekken van buitenlandse postdoctorale onderzoekers naar Vlaanderen, kreeg het FWO Europese steun van het Marie-Curie Cofund. De eerste oproepen voor dit nieuwe kanaal worden nog dit najaar [gepubliceerd](#).

Het FWO verwelkomt dan ook met heel veel enthousiasme de geplande belangrijke stijging (bijna 10%) van zijn toelage voor 2012. De Vlaamse regering heeft inderdaad op initiatief van onze bevoegde minister, Ingrid Lieten, in zijn begrotingsvoorstellen 2012 een stijging van de middelen voor onderzoek en ontwikkeling ingeschreven met niet minder dan 60 miljoen euro. Toch een belangrijke beslissing in deze tijden van crisissen. Bovendien houden de minister en de Vlaamse regering vast aan de verhouding 55/45 tussen het gericht en niet-gericht onderzoek. Resultaat van dit alles is dat van de 60 miljoen euro 14 miljoen of 23,3 % richting FWO komt, het zal ons toelaten onze vooropgestelde ambitieuze doelstellingen te realiseren.

De extra budgettaire ruimte die zo gecreëerd wordt, laat het FWO toe om 8 miljoen euro extra te besteden aan de basiswerking (mandaten en projecten, internationale mobiliteit, enz.). Drie miljoen zal besteed worden aan een nieuwe oproep in 2012 in het kader van het [Odysseusprogramma](#). De laatste schijf ten slotte van 3 miljoen is bestemd voor [Big Science](#) en de deelname aan andere internationale onderzoeksprojecten en

samenwerkingsverbanden.

Het nieuwe academiejaar kan niet beter van start gaan.

ELISABETH MONARD

In de kijker

Belgium and Brazil: Partners in Research

Op 5 oktober vond in Brussel een workshop plaats over wetenschappelijke samenwerking tussen België en Brazilië, die op ruime belangstelling kon rekenen: meer dan 120 onderzoekers en beleidsmakers tekenden present, en ook de Vlaamse en federale ministers van wetenschapsbeleid maakten hun opwachting op dit evenement, georganiseerd in samenwerking met de collega's van het F.R.S.-FNRS.

Brazilië is reeds een tijd in beeld als mogelijk prioritair land in het kader van het programma bilaterale onderzoekssamenwerking, gezien de zeer duidelijke interesse vanwege de onderzoeksgemeenschappen in beide landen. De workshop was dan ook bedoeld om perspectieven voor meer intense samenwerking te verkennen, en dit in het bijzonder op het gebied van de biotechnologie, de nanotechnologie en de deeltjesfysica. Het evenement heeft zijn doel duidelijk niet gemist. Enkele dagen erna werd op een overleg met CNPq een principiële akkoord bereikt om substantieel te investeren in de bilaterale samenwerking Vlaanderen – Brazilië. Er wordt op dit moment aan een concreet voorstel van kaderovereenkomst gewerkt, en een eerste oproep wordt vermoedelijk al begin 2012 gelanceerd.

Het programma en de presentaties die gegeven werden tijdens het evenement zijn terug te vinden op www.science-belgium-brazil.be.

Grijze Cellen

Elke diersoort heeft zijn ideale aantal en de Homo sapiens lijkt dat ideale getal al ruim voorbij. De verwachting is dat we in 2050 met minstens 9 miljard op onze aarde zullen rondlopen, elk met evenveel recht op comfort. Moet geboortebeperving de bevolkingstoename doen stoppen? Dat is de centrale vraag voor de eerste avond van Grijsje Cellen, een debat georganiseerd op woensdag 26 oktober door het FWO in samenwerking met Eos en het Vlaams-Nederlands Huis deBuren in de Handelsbeurs te Gent. Gastsprekers van dienst zijn prof. Marleen Temmerman en Em.prof. Ronny Lesthaeghe.

Beiden zijn vooraanstaande onderzoekers. Marleen Temmerman kreeg onlangs nog een eredoctoraat aan de universiteit van Kaapstad voor haar maatschappelijk erg relevant onderzoek in het domein van de gezondheidszorg. Zij is overigens promotor van een door het FWO gefinancierd bilateraal samenwerkingsproject met Zuid-Afrika over dit thema. Ook Ronny Lesthaeghe is een internationaal erkende autoriteit in zijn vakgebied. Zo stond hij in 2004 op de 10^e plaats van de lijst van de meest invloedrijke demografen in de periode 1950-2000 en ontving hij in 2005 de vijfjaarlijkse FWO-Prijs Ernest-John Solvay. De avond start om 20u15. Toegang is gratis, maar reserveren is aanbevolen via info@deburen.eu of 32 (0)2 212 19 30. Stuur op voorhand ook uw meest prangende vragen door en maak kans op een 'eat & greet' met de gastsprekers of een gratis jaarabonnement op Eos.

Nieuwe pagina met externe vacatures op FWO-website

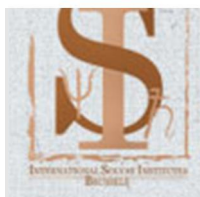
Het belang van het FWO als werkgever voor jonge onderzoekers in Vlaanderen blijkt niet alleen uit de meer dan 1.700 persoonlijke mandaten die door het FWO gefinancierd worden, maar ook de talrijke onderzoeksprojecten worden een steeds belangrijkere bron van tewerkstelling voor beloftevolle wetenschappers.

Op dit ogenblik financiert het FWO via de projecten meer dan 1.000 onderzoekers. Omdat het FWO de promotoren een helpende hand wil reiken om de meest geschikte kandidaten te vinden voor deze vacatures, biedt het FWO voortaan de mogelijkheid om de vacatures voor (FWO)-onderzoeksprojecten aan te kondigen op de [FWO-website](#). Geïnteresseerde promotoren, kunnen het vacaturebericht aan het FWO bezorgen via communicatie@fwo.be.

Aanvullend kan het nuttig zijn om deze vacatures ook bekend te maken via de [Euraxess-website](#) van de Europese Commissie.

Genoteerd

100 jaar Solvay-conferenties

In oktober 2011 vieren de Internationale Solvay Instituten voor Fysica en Chemie, gesticht door Ernest Solvay, de honderdste verjaardag van de legendarische eerste Solvay Fysica Raad, waarvan de werkzaamheden de ontwikkeling van de hedendaagse fysica diep beïnvloed hebben. De meesten kennen wellicht de legendarische foto's met onder andere Albert Einstein, maar tot op vandaag zijn de Solvay-conferenties een referentie in het veld gebleven.

De organisatoren hebben een indrukwekkend programma in elkaar weten te steken, met meerdere uitzonderlijke evenementen gericht naar een breed publiek. De toegang tot alle evenementen is gratis maar inschrijven is verplicht.

De gedetailleerde programma's en inschrijvingsmodaliteiten voor al deze activiteiten zijn te vinden op de [website van de Solvay Instituten](#).

Het FWO ondersteunt deze vieringen, en is trots te kunnen bijdragen tot dit monument van de moderne wetenschap.

Nieuwe oproep voor Mandaten en Onderzoeksprojecten

Vanaf half november kunnen er opnieuw aanvragen voor Mandaten, Kredieten aan Navorsers en Projecten ingediend worden. De indiendatum voor Mandaten is 1 februari 2012 en voor Kredieten aan Navorsers en Projecten 1 april 2012. Alle informatie is beschikbaar onder de subsidiewijzer op onze website of u kan ook steeds contact opnemen met de [dienst Steun aan onderzoekers](#).

Kalender

Indiendata wetenschappelijke prijzen

- [Umicore Prijs voor Afstudeerwerken](#): 15 oktober 2011
- [Umicore Scientific Award](#): 15 oktober 2011
- [Wetenschappelijke prijs Acerta](#): 15 oktober 2011
- [InBev-Baillet Latour Prijs voor Klinisch Onderzoek](#): 1 november 2011
- [Wetenschappelijke Prijs Pfizer](#): 1 april 2012

Evenementen

- [Grijze Cellen: Vruchtbaarheid en overbevolking](#): 26 oktober 2011
- Pegasus Launch event: 27 oktober 2011
- [European Gender Summit 2011](#): 8-9 november 2011
- Grijze Cellen: Klonen: 15 jaar na Dolly: 14 december 2011

Over de grenzen

Science Europe

Begin 2010 werd vanuit Europa het idee gelanceerd om ESF, European Science Foundation te fusioneren met EUROHORCs, de associatie die de hoofden van de onderzoeksorganisatie verenigt. Beide organisaties vertonen namelijk veel gelijkenissen in zowel lidmaatschap als werking. Teneinde het Europees onderzoek een sterker beleidsplatform te bieden en de globale competitiviteit van Europees onderzoek in de wereld te versterken, werd een nieuwe Europese instelling voorgedragen: Science Europe (SE). Het FWO is er van overtuigd dat een sterk eensgezind Europees wetenschapsbeleid noodzakelijk is om het Vlaamse onderzoek internationaal te stimuleren. FWO is dan ook trots om tot de "*founding members*" van Science Europe te behoren.

De oprichting van een nieuwe organisatie in Brussel, dicht bij de Europese commissie en andere instanties is dan ook een goede keuze. Zeker omdat ook binnen die nieuwe organisatie de internationaal erkende Standing Committees en MO-fora zullen behouden worden. De officiële stichting van Science Europe zal plaatsvinden op 21 oktober 2011 in Berlijn. De statuten van SE werden reeds op 6 september ondertekend. Momenteel staat

het piloot secretariaat, dat gevestigd is in de kantoren van het FWO, in voor de strategische en praktische uitwerking van de oprichting van SE.

EPWS

Sinds dit jaar is het FWO lid van het European Platform of Women Scientists (EPWS) en kan het zo de genderspecifieke maatregelen die op Europees vlak en in andere lidstaten van Europa genomen worden aftoetsen aan haar eigen beleid. EPWS werd opgericht in 2005 en is uitgegroeid tot een omvangrijk Europees netwerk van organisaties die de vrouwenbelangen in wetenschap nastreven. EPWS geeft vrouwelijke onderzoekers dan ook een stem in het Europees onderzoeksbeleid teneinde gelijke kansen voor vrouwen in alle onderzoeksdomeinen te promoten. Recente gegevens tonen namelijk nog steeds aan dat hoewel 50% van de universitaire studenten in Europa vrouwen zijn en 45% van de Europese doctoraten behaald wordt door een vrouw, slechts 19% van de senior professoren vrouwen zijn. In sommige landen en sommige disciplines zijn deze percentages zelfs aanzienlijk lager.

Euraxess

De Euraxess site van de Europese Commissie is een belangrijk instrument ter bevordering van de onderzoekscarrière. Ten eerste is de website een internationaal erkend rekruteringsinstrument waar informatie aangeboden wordt over Europese financieringsmogelijkheden, beurzen en jobs in de onderzoekswereld. Bovendien kan elke onderzoeker er zijn CV online aanbieden en kunnen bedrijven en onderzoeksinstituten hun vacatures gratis in de database publiceren. Ten tweede biedt Euraxess alle mogelijke informatie over administratieve of legale kwesties bij nationale, internationale, regionale en sectoriële mobiliteit. Concreet betekent dit dat een onderzoeker die wenst zijn onderzoek verder te zetten in het buitenland op deze website alle info vindt omtrent visa, kinderoppas, wonen, verzekeringen, taallessen,...

Tenslotte is Euraxess ook nog een netwerk instrument voor Europese onderzoekers in het buitenland. Zo worden Europese onderzoekers die werken in de VS en Japan op de hoogte

gehouden van het EU beleid, de job mogelijkheden en de kansen in Europa.

Het loont dus de moeite om een kijkje te nemen op de [website](#).

Internationaal genoteerd

Pegasus-programma

Er werd eerder reeds uitgebreid bericht over het op handen zijnde nieuwe postdoc-programma "Pegasus", specifiek gericht op buitenlandse onderzoekers. Inmiddels is het contract met de Europese Commissie formeel ondertekend, en staat niets nog de lancering van de eerste oproep, begin november, in de weg.

Het nieuwe programma zal officieel boven de doopvont gehouden worden tijdens een evenement dat plaatsvindt in de Universitaire Stichting op 27 oktober, in aanwezigheid van Vlaams minister van Innovatie Ingrid Lieten.

Volledige informatie over het programma is inmiddels terug te vinden op de [website van het FWO](#).

We vestigen er ook nog eens de aandacht op dat dit nieuwe programma tot nader order de bestaande "Visiting Postdoctoral Fellowships" vervangt. Deze laatste kunnen sinds 1 oktober 2011 niet meer aangevraagd worden.

Internationale programma's in de lift

De internationale programma's van het FWO staan steeds meer in het brandpunt van de belangstelling. Zo waren er niet minder dan 39 aanvragen voor projecten in het kader van de bilaterale onderzoekssamenwerking met Vietnam. Het evaluatieproces aan beide zijden is momenteel lopende, en de finale beslissing wordt verwacht in november.

Ook werden maar liefst 49 aanvragen ingediend in het kader van de hernieuwde samenwerking met NWO (Nederland) op het vlak van de cultuurwetenschappen, een bevestiging dat een verlengstuk voor het eerder afgevoerde VNC programma broodnodig is. Voor deze oproep treedt NWO op als "lead agent", wat impliceert dat zij het hele selectieproces doen. Een beslissing wordt verwacht eind december.

Ook voor de meer bescheiden uitwisselingsakkoorden is nog steeds ruime interesse. Voor samenwerking met Japan werden 10 projectvoorstellen ingediend. De oproep met Brazilië (CNPq) staat op dit moment open, en dat nog tot 16 november.

ERA-NET

De netwerken M-ERA-NET, rond 'material sciences and engineering', en NEURON II, over neurowetenschappen, zijn volop in opbouw. Eerder zegde het FWO reeds zijn steun aan deze netwerken toe en nu is voor beide het einde van de negotiatie met de Europese Commissie (EC) in zicht. De coördinatie- en netwerkactiviteiten in ERA-NET worden immers door de EC gefinancierd. Voor een joint call leggen de deelnemende landen het geld samen. Tijdens de lopende onderhandelingen zetten de EC en de initiatiefnemers het werkplan en de bijhorende afspraken op punt om in 2012 echt van start te kunnen gaan. Het Call Steering Committee van het ERA-NET TRANSCAN, over kankeronderzoek, rondde de voorbije zomer de administratieve documenten en procedures in verband met de nakende joint call af. Het thema is 'Validation of biomarkers for personalised cancer medicine'. Consortia bestaande uit verschillende onderzoeksgroepen kunnen deelnemen. FWO financiert 1 Vlaamse onderzoeksgroep voor een bedrag van 200.000 euro. Deze call zal nog deze herfst gelanceerd worden en het FWO zorgt via zijn [website](#) en de universiteiten voor de communicatie daarvan.

In het netwerk New INDIGO, dat zich richt op onderzoek tussen Europa en India, is de full proposal-ronde voor de joint call 'Waste Water Management and Green Chemistry' begonnen. In november zal over de toekenningen worden beslist, om de consortia van onderzoeksgroepen te laten starten begin 2012.

In de pers

In de pers

- 28 juni: Odysseus scheme brings two top researchers to Ghent (UGent online)
- 15 juli: Miljoenenbeurs voor onderzoek (Krant van West-Vlaanderen)
- 19 juli: Professor krijgt miljoenenbeurs (Het Laatste Nieuws)
- 8 september: L'ambassadeur de Belgique au MIT (Trends Tendances)
- 8 september: Onderzoek naar Tseetseevliegen en slaapziekte van Jakke Van den Abbeele (The Health Show – BBC World News)
- 22 september: Want ze zijn het waard (Trends)

- 26 september: Smet en Lieten beloven meer geld voor hoger onderwijs (De Morgen online)
- 27 september: Financieel plaatje oogt rooskleurig voor Vlaanderen (De Morgen)
- 27 september: Einde van kleine besparingen, begin van beetje nieuw beleid (De Standaard)
- 3 oktober: Jonge onderzoeker Bart Claes krijgt onderzoeksbeurs (Het Nieuwsblad)
- 3 oktober: Jonas Dehairs voert beloftevol onderzoek tegen kanker (Het Nieuwsblad)

FWO-Intern

Detachering Stijn Verleyen

Vanaf 16 november 2011 wordt dr. Stijn Verleyen, beleidsmedewerker bij het FWO, voor twee jaar gedetacheerd als nationaal expert bij de European Research Council (ERC). Hij zal er in de afdeling "advanced grants" werken en mede verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van calls en peer review-procedures.

ERC is, gezien zijn missie, voor het FWO zowat de belangrijkste speler in het Europese onderzoekslandschap – zeker nu FWO "National Contact Point" wordt voor *Ideas* en *People*. Het is de bedoeling dat de expertise die Stijn zal verwerven in het hart van het Europees fundamenteel onderzoek, nadien ten goede komt aan het FWO.

Personalia

Uitdiensttreding :

31/08/2011: Eric Dujardin, Dienst klasement FWO intern